

Šiuolaikinių mokinių bendra charakteristika ir jos mokymo(si) ypatumai

Gilija Gajauskienė

Specialioji pedagogė ir logopedė
metodininkė

Naujosios (Z) kartos mokymo
konsultantė

Skaitmeninės kartos bruožai

Šiuolaikiniams vaikams būdingi bruožai:

- Pasitikintys savimi
- Gyvena be rūpesčių, yra infantilūs (ilgai lieka vaikiški)
- Yra smalsūs, nori tyrinėti, veikti (mokymesi drąsiai veikia pagal principą „bandymas- klaida- bandymas“)
- Daugiafunkciški (vienu metu gali atlikti kelis darbus. Tačiau, kaip rodo tyrimai, daug- nebūtinai kokybiškai, ko pasekoje- DAUGIAU YRA MAŽIAU)
- Gali ilgai veikti, jei veikla turi žaidimo elementų
- Greičiau suvokia vaizdinę medžiagą
- Svarbus vizualinis poveikis
- Turi aktyvumo, dėmesio problemų
- Menksta komunikaciniai gebėjimai (skurdi kalba, silpni kalbiniai gebėjimai).

Šiuolaikiniams vaikams būdingi bruožai:

- Pamažinti visi savireguliacijos mechanizmai
- Išreikštas individualumas, orientacija į save
- Aukštas nerimo lygis
- Stebimas impulsyvumas, polinkis neapgalvotai elgtis
- Greitai nuobodžiauja
- Menkos asmeninės pastangos, nemoka organizuoti savo laiko
- Būdingas „kilpinis“ mąstymas (informaciją priima mažomis dalimis)
- Ekraninis skaitymas (įdėmiai analizuoja, seka tą informaciją, kiek telpa kompiuterio ekrane. Pelės ratuko pasukimas žemyn, reiškia „tirpstantį“ dėmesį)
- Gebėjimas klausyti ir išgirsti menksta
- Menksta kūrybiškumas (pvz.: populiariausi šiuolaikiniai žaislai neskatina vaikų vaizduotės)

Šiuolaikiniam vaikams būdingi bruožai

„Ekraninis“ elgesys. (Kuo daugiau laiko vaikas praleidžia prie IT ekranų, tuo labiau stiprėja „ekraninis“ skaitymo elgesys, kuris ilgai pasireiškia ne dėmesingu, bet paviršiniu skaitymu, ekrano skenavimu, kas sumažina turinio suvokimą).

Greitai nuobodžiauja, jei jų pasaulyje „nėra linksmybių“. Vaikai greitai gauna to, ko nori ir kada nori. Lengvai gautas daiktas nėra stimulas ilgalaikiam džiaugsmui, nes greitai atsiras, ko norėti vėl.

Lėtėja smulkiosios motorikos vystymasis. Menksta gebėjimas rašyti ranka. Dažnėja netaisyklingo rašymo priemonės laikymo tendencija.

Ryškėja dirglumas, išsiblaškymas, nusivylimas. Vaikai žino, ko nori, bet deda mažai pastangų, kas būtina tikslui siekti. Tai vaikus priveda prie nusivylimo ir nepasiektų tikslų.

Vis daugiau vaikų „įgyja“ galimybę daryti ką nori ir nedaryti ko nenori. Tai jiems padeda tėvai.

Kada žinome vaikų charakteristikas, galima lengviau kurti mokymo strategijas.

- Ugdant skaitmeninės kartos vaikus, svarbus klausimas „KODĖL?“ (Užduokite šį klausimą tam, kad vaikai mokytūsi mąstyti. Neskubinkite vaiko su atsakymu. Duokite jiems laiko pagalvoti).
- Taisyklės (tai ribų apibrėžimas. Nubrėžtos ribos ne tik kontroliuoja vaiko elgesį, bet ir ugdo savikontrolę. Vaikams reikalingos taisyklės, kad jie suprastų, ko iš jų norime ir, kad jos, nepriklausomai nuo aplinkos arba nuotaikos- nekinta).
- Informacijos pateikimas „kilpiniu būdu“, tai reiškia, kad vaikams pateikiama informacija dalimis (nebetinkamas tas būdas, kuomet mokytoja kalba, o po to klausia. Tikslinga pasakyti mažą dalį informacijos ir sulaukti grįžtamojo ryšio- užduoti klausimus iš to, ką vaikai girdėjo).

Informacija vaizdu (šiuolaikiniai vaikai geriausiai priima informaciją, pateiktą vaizdžiai: pvz.: konkretaus daikto arba reiškinių demonstravimas; aiškinimas, lydimas piešiniu, susijusius su aiškinimu, pvz.: klausant pasakos, matyti jų veikėjus).

Ką turiu omeny? Ką sakau? Ką jie girdi? Ką supranta?

(Tikslingas nuolatinis suteikiamos informacijos tikrinimas, kad įsitikinti, jog vaikas „nepametė“ perduodamos informacijos ir ją suprato teisingai. Tikrinimas vyksta prašant pakartoti, ką girdėjo, ką įsiminė arba užduodant konkrečius klausimus iš suteiktos informacijos).

Emocijos, naujumas (veiklose vaikams svarbus emocijų patyrimas. Tai reiškia, kad ne tik užduotis turi būti patraukli ir žadinti įvairias emocijas, bet ir pats mokytojas turi informaciją pateikti „pasitelkdamas“ emocingą kalbėjimą su ištiktukais, netikėtomis pauzėmis ir kt.).

Ugdant Naujosios- skaitmeninės- kartos vaikus svarbu:

Vengti vienkryptės komunikacijos (mokytojas kalba, o grįžtamosios informacijos nėra).
Svarbūs klausimai patikslinimui to, ką vaikas suprato.
Veiklose, darželyje, svarbū naujovės ir kas nors nejprasto (svarbi nejprasta tik detalė, o ne visa veikla).
Informaciją pateikti „kilpiniu“ būdu (t.y. mažomis dalimis).
Humoras, kylantis iš veiklos, nepajuokiant vaiko.

Dėmesio sukaupti, valią stiprinančios visos tęstinės veiklos: pvz.: augalo arba augintinio priežiūra, užduotys, kurios atliekamos principu „ugdymo įstaiga-namai-ugdymo įstaiga“ ir kt.

Šiuolaikiniams vaikams reikia stabilumo. Smegenys mokosi iš vienodų procesų kartojimo. Todėl aprėpti daug temų, neišlaikant nuolatinio grįžtamojo ryšio, reiškia menkesnę informacijos įsisavinimą.

Šiuolaikiniams vaikams svarbūs iššūkiai.

Iššūkis, kai vaikui yra dėl ko stengtis, pvz.: įvertinimas, staigmenos sukūrimas įveikus sunkumus ir pan.

Naudoti metodus, skatinančius vaikus tarpusavyje bendrauti ir bendradarbiauti (pvz.: kurti fermą vienai komandai vaikų, pievą- kitai).

Vis dažniau pradedama užsiminti apie rašybos elementų rašymo pratimus (dėl menkstančio gebėjimo rašyti ranka).

Leisti vaikui nuobodžiauti. Kartais nuobodžiavimo laikas yra takelis kūrybiškumo link.

Linkiu daug prasmingos veiklos.

